

VAAR OPPGAVE. Da vi tidlig i sommer overfor kravet om paalitelige front-nyheter som den økede militære aktivitet ved invasjonen i Fr. førte med seg - fant aa maatte legge vaar nyhetstjeneste om og i størst mulig utstrekning ofre oss for de rene frontmeldinger, saa var det likevel ikke vaar hensikt aa bryte med det som vi fremdeles ser som vaar vesentligste oppgave: Bringe Hjemmefrontparoler og Hjemmefrontnytt. "Den politiske kampperioden paa Hjemmefronten er over", skrev vi. Legg merke til at vi skrev den p o l i t i s k e kampperioden. "Hjemmefronten er gaatt inn i den aktive, militære fase av krigen", skrev vi videre. Dette har vist seg aa være korrekt. Som politisk svindel er ns for lengst avslørt og slaatt ut, men "partiet" er fremdeles en del av det terroristiske angiversystemet tyske benytter seg av i sin Militære og økonomiske okkupasjon av landet.

Kampen fortsetter, i andre former, i haardere og mere krevende former. Det maa folk være oppmerksom paa. I den senere tid har en viss kritikk naadd oss fordi vi "ofrer plass paa angivere og paroler". "D.e.L." skulle ofre seg for rene frontmeldinger, helst uten kommentarer, faar vi høre. Vi tar gjerne imot kritikk og taaler kritikk, men vi finner - i den nervetiden vi igjen er inne i - aa maatte komme med en liten redegjørelse for de retningslinjer vi handler etter og som vi har inntrykk av at hele den frie norske presse handler etter i denne tiden. Vi anser selvsagt den militære nyhetsformidlingen som vesentlig. Folk bør faa vite den sannheten om krigutviklingen som de tyskskrevne "legale" avisene ikke kan ~~kan~~ bringe. Spredningen av solide nyheter har vært "D.e.L."s hensikt, og vi ber publikum om forstaaelse om vi ikke alltid har kunnet bringe dem saa fullstendig i kvantitet som ønskelig. VI GJØR VAART BESTE. Og det vi bringer, er i hvertfall solid og korrekt som det er solid og korrekt naar det leses fra L. og andre allierte stasjoner. Vaare kommentarer søker aa fylle ut tomrummet i et tørt referat med inntrykk fra Kronekiser, avisartikler, proklamasjoner etc. i ogsaa andre sendinger enn de norske, f. eks. svenske, danske, tyske og "homeservice"-sendinger fra L. Vi som lytter, blir paa en maate orientert ikke bare av det en Kiran leser opp, men ogsaa av plasseringen av de enkelte meldinger i nyhetstjenesten, av "tonen" i frontkorrespondanser osv. Det er ikke plass aa ~~kan~~ ta frem eksempler.

MEN vi har hele tiden vært oppmerksom paa faren ved at byen her bare blev forsynt med "nyheter". Jaget etter "nyheter" er blitt et uttrykk for slitte nerver, angstfull, utsaamdig venting paa at stadig noe skal skje PAA FRONTENE UTE. Det er nyheter for nervenes og den gode sovns, for nyhetenes egen skyld. Vi forstaar dette, som vi selv lir under det utealelige trykk av 4½ aars okkupasjon. Men vi vil samtidig at folk som oss skal forstaa "faren" i det. ~~XXX~~ VAAR DEL AV KAMPEN GIEMMES. Her er vi ved kjernen av vaar oppgave med nyhetsformidlingen. Den skal stimulere Hjemmefrontens aktive elementer, den skal bestandig minne oss om at vaart land er i krig, at krigen kan komme hit, at vi ikke er "nøytrale", sakelige iakttagere til det som foregaar ute, til "nyhetshørespillet" paa trykk eller mundtlig gjengitt. VI ER SELV AKTØRER. Vaart land er inne i den vanskeligste perioden av Hjemmefrontkampen. VI MAA FORBEREDE OSS PAA ØKET INNSATS EFTER ØKEDÉ KRAV TIL OSS FRA HJEMMEFRONTLEDELSEN. Vi maa videre forberede oss paa freden og en meget vanskelig etterkrigsperiode.

Okkupasjons-slitne, men med sinnene levende, hjertene fylt av hellig vrede over løgn og usselhet og RETTSLOSE OVERGREP SOM GISSELDEPOTASJON OG TERROR, men fylt av glede over vaart felles mal: NORGE FRITT, slik gaar vi til de oppgaver som blir stillet oss. Vent ikke bestandig at Hjemmefrontledelsen skal gi deg "en parole" for din holdning og din innsats. Still krav til deg selv og gi deg selv oppgaver efter dine muligheter og evner, dersom du fra før staar passiv til kampen.

Vi har bragt Hjemmefrontparolene. Vaart inntrykk er at de leses etter nyhetene, i forbifarten. De skal leses sammen med nyhetene, de er kommunikeer fra eller DAGSORDRER FOR VAAR KAMP og vi bringer dem til publikums kjennskap som vi gjør publikum kjent med Eisenhovers apeller til soldatene. Dersom ikke parolene følges, anser vi den vesentligste del av vaar oppgave som mislykket. Vi vil engang maatte staa til regnskap for om vi ikke klarte aa bibringe folk den forstaaelsen.

Historien om "Westfalens" forlis.

Etter det som er framkommet i svenske aviser er det nå mulig å gi en utförlig beretning om "Westfalen"s forlis. Det var en torsdag morgen, den 7. september. "Westfalen" av Bremen forlot Oslo med kurs for Tyskland. Ombord var 287 mann, derav 20-30 tyske desertörer og 50 norske politiske fanger. Av de norske fangene var ca. 20 fra Möllergrt. 19, resten fra Grini. För skipet forlot Oslo ble fangene stuet sammen i bunnen av skipet, i propellergangen. Det var allurat passe nok til at de kunne sitte, men om natten når de skulle sove var det vanskeligere å få plass til å strekke ut bena. En liten lampe ga et svakt halvljus i rummet og en stripe dagslys falt inn gjennom en halvluke ved toppen av trappen.

Stemningen bland fangene var rolig og optimistisk og for mange av dem var det simpelthen en opplevelse å få trekke frisk, herlig sjøluft igjen. De fikk være på dekk en times tid om dagen og de frydet seg over å se igjen åsene, holmene og skjærene i Oslofjorden.

Fredag morgen ved halv 11-tiden hørte de plutselig et smell midtskips og lyset gikk plutselig. De ble rolig sittende, men et par minutter senere hørte de et nytt, kraftigere smell og de tenkte at det var best å komme seg på dekk. Det var ikke antydning til panikk bland dem, en etter en gikk de opp de fire steile trappene til dekk. Det er på det røne at alle fangene rakk å komme på dekk. Der var det imidlertid bare panikk, befalet ga ingen ordrer, enhver prövde bare å redde seg selv. Det er ingen tvil om de fleste ville blitt reddet hadde det vært sjöfolk ombord.

I mellomtiden er det blåst opp kraftig og stormen øket stadig. Da de kom opp på dekk, gikk bølgene høye som hus og skipet rullet faretruende i sjøene. En del av nordmennene hoppet overbord og kom seg opp på noen nedningsflåter. Syv nordmenn fikk tak i livbåt og gikk opp i den. Da var det Heinze, den beryktede böddelen fra Statsarkivet i Kristiansand kom bort til dem med hevet revolver og beordret dem ut av livbåten. Uten et ord gikk de ut og Heinze og endel andre tyskere kløy opp i den. Det ble imidlertid den siste uggjerning disse tyskere rakk å begå: noen minutter senere brakk "Westfalen" i to og livbåten med tyskerne ble trukket med i dragsuget.

Den siste delen av beretningen stammer fra de som ble reddet. Det var syv nordmenn som kom seg opp på en flåte. Et par små padleårer var surret fast til flåten og det var disse som ble deres redning. Ved hjelp av årene klarte de å holde flåten noenlunde stø i den voldsomme sjøen. De drev omkring i et par timer. En gang kom en svensk jager opp like i nærheten av dem, men kunne ikke ta dem opp. Sjøen gikk rett på Pater Noster fyret utfor Marstrand. Fyret ligger på en liten holme og rundt omkring er det tallrike brott. De drev rett på brenningene og trodde de her hadde liten sjanse til å klare seg. Flåten ble båret på en bølge rett over brottene, gikk mundt og så ombord gikk i sjøen. Fem av dem klarte å komme seg opp på flåten igjen da de kom inn på smulere vann. Da hadde de mistet årene, men en av dem klarte å få tak i den ene. En annen av dem hoppet overbord igjen og svømte etter den andre. Som ved et under klarte han å komme opp på flåten igjen. De så nå ganske lyst på situasjonen. Det var mange mil til land, men de bestemte seg optimistisk til å sette kurs rett innover - tiltross for at den skrøpelige flåten hvert øyeblikk truet med å gå under. Det var et hull i seilduken så den lå dypt i vannet, og to av nordmennene var så utmattet at de andre måtte ta tak i dem for å holde hodene over vannet.

Efterat de hadde vært 6 timer i sjøen, dukket det opp en svensk losbåt som tok dem alle ombord. Den ene av dem døde på vei til Marstrand av overanstrengelse og en annen av dem var fullstendig som livlös da de kom inn til Marstrand. Men etter tre timers opplivningsforsök kom han til liv igjen.

I Marstrand ble de reddede nordmenn innkvartert hos den norske visekonsulen og hele Mårstrands befolkning var på benene for å hilse dem velkommen til livet og friheten igjen. Blomster og konfekt og telegrammer strømmet inn til dem. Den femte av nordmennene som ble reddet kom inn til Göteborg. Han hadde klart å komme seg ombord en livbåt med tyskere. Da disse oppdaget at han var nordmann, ville de have ham overbord igjen. Han foreslo at de heller skulle kaste overbord noe av den bagasjen de hadde fått med seg. Under diskusjonen dukket imidlertid en svensk jager opp og de fikk ikke i

verksette sin trussel.

Historien om "Westfalen"s forlis viser i et glimt den tyske mentaliteten: Redde seg den som kan, var tyskernes parole.

Det vil nok også bli parolen når det synkende skip som heter Stor-Tyskland går under.

Enestående sørgedemonstrasjon i Kristiansand S.

I Kristiansand har det nylig vært holdt to enestående sør gedemonstrasjoner som har samlet hele byens befolkning i en verdig og mektig protest mot gestapoterroren, - og samtidig den mest höytidelige og stor stilte hyldest til de patrioter som ble sendt idøden av tyskerne ved "Westfalen"s forlis.

Kristiansand er en av de norske byer hvor gestapo har herjet mest. Statsarkivets store, nye bygning som gestapo har tatt til hovedkontor, er blitt torturkammer. En av de mest sadistiske gestapobødler, Leppiki, har her praktisert alle torturens frykteligste metoder på de fanger han fikk i sin vold. Hundreder av byens og distrikts bra folk er enten arrestert, fengslet, deportert eller flyktet. Noen er også skutt.

Det var derfor ikke så merkelig at det bland ofrene ved "Westfalen"s forlis var ikke mindre enn 6 fra Kristiansand. Men en virkelig selsom hendelse var det som gjorde at en av dem, Th. Hultmann, kunne begraves i fødebyen få dager etter ulykken. Han hadde en sommerhytte i nabobygden Søgne, og var godt kjent der, bl. a. bodde det i nærheten en fisker som var hans venn. En 4-5 dager etter ulykken var denne fiskeren alene ute i sin båt på fiske ikke langt fra hytta. Han fikk se et lik som lå og drev i vannet og fikk tak i det. Men hvem kan beskrive hans følelser da han fikk se at det nettopp var liket av hans gode venn Hultmann, som var båret av havets strømmer hjem til Norge og like inn til sin egen elskede hytte. Den ensomme fisker blottet sit hode og slo korsets tegn- og han husket noen ord om at "Hans veie er uranskellige". Denne underlige begivenhet lyder jo nesten som en legende av Selma Lagerlöf- og dog er det bare den nakne virkelighet.

Den døde ble nå bragt til Kristiansand- og så ble det en begravelse som byen alldri har sett maken til. Sørgetoget strakte seg tver gjennem hele byen og talte tusener. En verdigere hyldest ha ingen by git tapper sønn. To dager etter holdtes det en minnegudstjeneste over de 5 andre omkomne. Den var henlagt til gravkapellet på kirkegården, men kapellet ble helt borte i den uoverskuelige menneskemassee som hadde samlet seg på kirkegården. En mer gripende og stemningsmettet sørgestund har Kristiansand alldri opplevd. --

Siste Nytt. Churchill og Eden er kommet til Moskva, der Shurchill hadde den første samtale med Marskalk Stalin mandagskveld. B.B.C, medarbeideren Wænterdr telegraferer fra Moskva at det rår en tillitsfuld stemning der, det mindes om at de tidligere konferanser har blitt etterfulgt av store begivenheter. Det som følger etter denne konferansen menes å bli Tysklands fullstendige nederlag. Russiske styrker har fra Siaulid støtt frem til kysten og står bare 2 mil fra Memel. Tyske motangrep Narew slått tilbake. Over den 160 km. brede front fortsetter fremgangen i Ungarn der det meldes at det tysk-ungarske forsvarer er brutt sammen. Der er tatt 8000 fanger og tropper står bare 80 km. fra Budapest. En Ankaramelding sier det er brutt ut generalstreik over hele Ungarn. Ringen om Aachen er lukket. Et ultimatum om overgivelse er sendt dentyske kommandanten. Svar skal avgis idag (onsdag) Det meldes om fremgang for de landsatte styrker bak de tyske linjer ved Schalde munningen. Telefonforbindelsen mellom Berlin og Stockholm har vært brutt siden søndag. Det vites ikke noe om hvaårsaken er.